

V I N C U L U M

spolupráce českých kněží

V Praze na první neděli adventní 1992

Drazí spolubratři, milé sestry,

Předvčírem jsem se vrátil z krátké návštěvy našeho Poutního domu v Římě, kde zasedala valná hromada Střediska Velehrad. Připomněli jsme si začátky našeho díla, ty obtížné časy, kdy jsme s holýma rukama, ale přitom s mladickými silami a nadšením kladli základy naší pastorace v exilu, vydavatelské činnosti Křestanské akademie a organizování prvních prázdninových škol a táborů pro naše děti. Otec Hrubý, znovuožilý sekretář Střediska, nás v duchu zavedl do Pfalzen v Jižním Tyrolsku, kde otec kardinál Beran dal naší práci pevnou organizační a právní základnu, a pak jsme diskutovali o našich úkolech a možnostech ve změněné situaci. Členové Střediska o tom dostanou podrobnou zprávu od otce Hrubého, já chci zde jen připomenout to, co se týká naší duchovní péče o krajanů žijících v cizině.

Jak snad víte, pražský arcibiskup Miloslav Vlk podnikl delší cestu po české Americe, kde měl příležitost seznámit se s životem našich tamních krajanů a se svízelnou péčí o jejich duchovní blaho. Provázel ho při tom Mons. Esterka. V Evropě ho pozval na výroční setkání našich kněží v Ellwangen Mons. Kučera, který měl už předtím příležitost ukázat mu uprechlický tábor v Zirndorfu a představit mu naši obec v Norimberku. I jiní pastýři našich diecézí měli možnost navštívit některé obce v naší diaspoře. To je jistě velmi užitečné, protože si mohli a mohou udělat obraz o tom, jak se venku žije a že ani dnes není práce našich kněží mezi krajanů v cizině bez užitku.

Jistě, ztratili jsme naše původní charisma, které spočívalo v tom, že naši lidé, kteří cítili v exilu opuštěnost či nepřiznaný stesk po domově, přicházeli mezi nás, aby si popovídali česky. Pro kolik z nich bylo takovéto setkání příležitostí uslyšet něco o Bohu, poznat křesťanské společenství a navázat styk s církví. Dnes je pro takovéto lidi snadnější zajet si domů, na naše bohoslužby přicházejí už opravdu jen z důvodů náboženských. Někteří se domnívají, že by proto stačilo, aby se integrovali do místních teritoriálních farností, což je samo o sobě jistě užitečné, i vzhledem k jejich dětem. Ale při vší užitečnosti to samo o sobě nestačí. Celá duchovní správa cizinců, jak byla rozpracována zvláště v posledních desetiletích v papežských dokumentech (počnouc už od předkoncilního dokumentu *Exsul Familia*), je totiž postavena na skutečnosti, že náboženský život vyrůstá z určité kultury, z kulturního dědictví, které nelze převlékat jako kabát. Není snadné se zpovídat v cizím jazyku, vánoce slavené v cizím kulturním prostředí ztrácejí na svém kouzlu.

Nakonec pak není ani pravda, že teď, když už nepřicházejí do ciziny političtí uprchlíci, budou naše obce vymírat. Přichází tam totiž stále větší počet studentů, učedníků, odborníků, lidí, kteří si chtějí přivydělat a získat nové zkušenosti, a ti, právě proto, že se v cizím prostředí cítí znejistěni, jsou a budou oslovitelní na náboženské problémy víc a snáze než ve vlasti. Jako generální vikář diecéze, která trpí katastrofálním nedostatkem kněží, si velmi dobře uvědomuji, že v dohledné době nebude snadné do našich obcí v cizině posílat nové kněze. Přitom bych však považoval za velmi nemoudré, ne-li trestuhodné, rušit pastorační struktury, které jsme s takovou námahou a obětmi vybudovali a o které má cenu bojovat, když je někteří ekonomičtí administrátoři diecézí, v nichž ještě existují, chtějí likvidovat. Podle dokumentů Svatého stolce nemá naprosto žádnou důležitost, jaké má kdo občanství. Kulturní statky jsou přece nezávislé na orazítkovaných dokladech.

Jak vidíte, nechceme být hrobníky díla, které jiné národy teprve budují. V samé Praze se dnes začínají organizovat bohoslužby pro cizince, jsou tu už pravidelně slouženy mše svaté v jazyku slovenském, německém, anglickém, francouzském a maďarském. Slaví je většinou řeholníci. Kéž i naši řádoví spolubratři pochopí, že jejich mladí kněží, kteří by žili po několik let v řeholním domě města, kde existují naše misie, by mohli získat cenné zkušenosti, naučit se cizím jazykům a být přitom i užitečnými našim krajanům. Tak např. působí mezi našimi lidmi ve Washingtonu D.C. dominikán P. Filip Šnajder, který tam mívá pravidelné bohoslužby v české kapli Národní svatyně Neposkvrněného početí.

Nakonec ještě k **Vinculu Missarum**. Mám výčitky svědomí, že jsem pro nedostatek času neoznamoval úmrtí našich členů. Snad mi to odpustí, vzhledem k tomu, že čas už přestal být jejich otrokářem. Podle naší úmluvy však máme obětovat mše svaté za dva členy Vincula Missarum, jejichž úmrtí - i když je snad všeobecně známé - nebylo ještě touto formou oznámeno. Jsou to: **P. Karel Kolek OSB**, člen svatoprokopského opatství v Lisle a **P. Jan Kukrál** z Texasu. Moc mě mrzí, že to oznamuji takto se zpožděním, ale kdybyste věděli, co toho mám! Snad by bylo proto moudřejší v nejbližší době neumírat, a počkat, až se dostanu do důchodu, pak se tomu budu moci zase více věnovat. Zatím se utěšuji myšlenkou, že všichni dostáváte Nový život anebo v Americe Hlas národa, a že jste informováni o našich osudech prostřednictvím těchto časopisů.

Na závěr chci všem a každému osobně popřát hojnost vánoční radosti, radosti z vědomí, že Pán - Emanuel - je s námi, a že jsme proto u něho a s ním stále doma, ať už nás osud rozvál do kteréhokoli koutu zeměkoule. V jeho lasece se také navzájem nalézáme každý den při svaté oběti, která je pro nás zdrojem síly a naděje i pro nový rok 1993. Je to už **šestý rok Desetiletí duchovní obnovy našeho národa**,

které se snažíme prožívat i s našimi krajany v cizině. Jeho tématem je **Pravda a spravedlnost**, jeho patronem je **sv. Jan Nepomucký**, od jehož mučednické smrti uplyne 20. března 1993 právě 600 let. Náš episkopát vyhlásil na začátek adventu **Deset dní modliteb za duchovní obnovu národa na prahu nové etapy českých dějin**. Ve společném pastýřském listu píše: "Chceme si tak společně uvědomit to, co může tvořit spolehlivé pilíře naší národní budoucnosti: pozitivně chápané Desatero Božích přikázání, které Ježíš naplnil v evangeliu, jako základ mravního života.... Nový český stát svěříme výslovně do ochrany Boží a postavíme jej pod ochranu Matky Boží a českých patronů při bohoslužbách na závěr občanského roku.

Končím poslední větou tohoto citovaného listu: **Kéž Vás Bůh, jehož všechny činy jsou spravedlivé a pravdivé, v jehož ruce jsou osudy lidí i národů, zahrnuje svým požehnáním!**

Váš

Jaroslav Škarvada